

TABOR* izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri v daljnom naslednjem dne ter stane mesečno po pošti K 20-,-, za inostranstvo K 40-,-, dostavljen na dom K 22-,-, prejel v upravi K 20-,-, laserati po dogovoru.

Naroča se pri upravi TABORA*, MARIBOR, Jurčičeva ulica šteč. 4.

TABOR

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon interurb. št. 276. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, priljubljeno, dno. Telefon št. 24. SHS poštnošteč. št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne vstira. — Rokopisni se ne vračajo.

Leto: II.

Maribor, sreda 14. decembra 1921.

Številka: 281.

Zagrebske volitve

Maribor, 12. decembra.

Ob smrti velikega kralja Osvoboditelja se je zgodilo, da je mesto Zagreb, ki velja kot drugo glavno mesto Jugoslavije, zagrešilo politično in moralno netaktnost, ki je bila doslej nemogoča v kulturnih državah: Mestni zastop z radičevsko-frankovsko večino je vrigel blato na vzvišeno senco kralja, ki je stal na čelu veličastne epopeje Jugoslovenstva, kralja, čigar sina je Zagreb pred enim letom sprejel z vsem sijajem. Namesto običajne pijetete — saj jo je izkazal habsburškim vladarjem — je izprožil proti Beogradu stisnjeno pest užaljenih strankarjev — gesta, ki nikakor ne pristojata liberalnemu, prosvetljenemu evropskemu mestu.

Ta demonstracija se je ponovila večkrat, v nedeljo. Ne proti mrtvi senči, ampak proti veličastni, iz prvotnih razvalin vstajajoči Jugoslaviji je dvignil lepi, kraljevi Zagreb stisnjeno pest zakotnega zagorskega možaka. Demonstrativno je oddal večino glasov možem, ki so se izneverili idealom najmočnejših sinov hrvatskega naroda, — idealom Strossmayerja, ustanovitelja jugoslovenskega vseučilišča in jugoslov. akademije v Zagrebu. Čudna koalicija si je pridobila reprezentanco v najkulturnejšem, najelitnejšem delu Hrvatske: koalicija kmečkoga demagoga in republikanca (l. 1914. še pesnika habsburških slavospevov) Stj. Radića, frankovske črnožolte klike in — ministrov n. r. beogradske SHS vlade. Široka toleranca Strossmayerja je ustanovila v zlobni nestrpnosti Vlaske ulice, njegovo jugoslovensko hrvatsko je zatajila politika restavracij in barov.

Hrvatski blok je zmagal. Radić — zagrebški župan? Nismo presenečeni. To je moralo priti in je prišlo, tudi če se stemni oko, ki je videlo avstrijski politični kriminal; tudi če zadrti roka, ki je sukala orožje za svobodno, ujedinjeno domovino. Vprašamo pa: Ali se bo državna ideja, ideja ujedinitve, ki je šla skozi strah in grozo svetovne vojne, ki se je očistila v ognju revolucije, uklonila pred idejo pokrajine ali mesta? Ali se bo dala odsuniti z nečisto roko ponjnih demagogov? Ne bo se! In ker se ne bo, je bila ta demonstracija vržena v veter in Hrvatski blok je doživel poraz. Trajne bodo stale one zmage, ki temelje na notranji sili idej, idej, katere niso od danes ali jutri, ki se ne izpreminjajo in ne potvarjajo. Hrvatski blok vodi čisto posebno in partizansko politiko, ki se izpreminja od leta do leta in ki ne išče borbe v parlamentu ali na barikadah, marveč v zagrebški predmestni gostilni.

Iz te zunanje zmage in notranjega poraza izvira vse drugo: Kako more biti državljani ustavne države nositelji javne odgovornosti, če ne priseže obstoječi državi? Kdor pa prizna državo, prizna tudi zakon. Radićeva »republika« živi zgolj iz zanikanja sedanjih zakonov. Dokler obstaja država — kraljevina SHS — tako dolgo obstajajo državni zakoni in ustava. Kdor se ne strinja z ustavo, ima legalna sredstva — a če razpolaga s silo, tudi nelegalna — da jo izpremeni. Toda do tistega trenutka ga vežejo zakoni, na katerih sloni red v družbi. Radić ne bo položil prisega, ali pa bo priznal državo in njene zakone. Če ne položi prisega, ima država ne samo pravico, marveč celo dolžnost anulirati volitev in nastavitvi vladnega organa. Če pa Radić prisega prizna državo, mora povedati

Enotna zahteva po mariborski oblasti

Večina našega ljudstva za mariborsko oblast. — Resolucije mariborske in drugih občin ter organizacij.

Maribor, 13. dec. Pravična borba za mariborsko samostojno oblast, katero je postavila JDS že v svoj volilni program za konstituantno, pridobiva dan za dnem več tal. Vse trezno misleče, od puhle klerikalne demagogije nezastupljeno ljudstvo, tako v mestu kakor po deželi, zahteva odločno svojo samopravno oblast za severno ozemlje Slovenije s sedežem v Mariboru. Za oblast se tudi mnogo treznejših klerikalcev. Enotno zahtev po mariborski oblasti je pokazal sinoči tudi mariborski občinski svet s sprejetjem tozadevne rezolu-

cije, za katero so glasovali demokrati, narodni socijalisti in socijalni demokrati z edino izjemo — klerikalcev. Rezolucije za mariborsko oblast so sprejeli dalje slovenski obrtniki, izjavilo se je zanj trgovstvo, zdravništvo in učiteljstvo. Klub samostojnih kmetijskih poslancev je prejel iz našega ozemlja doslej izjavo 150 občin, ki vse enoglasno zahtevajo ustanovitve samoupravne mariborske oblasti. Za prihodnje dni pa se pripravljajo veliki tozadevni medstrankarski shodi, katerih prvi se bo vršil v Mariboru.

Potek in razvoj vladne krize.

Davidovičeva pogajanja z radikalci. — Možnost diktature.

LDU Beograd, 13. dec. Ker slavi kralj Aleksander danes sv. Andrijo, se smatra, da g. Davidović v vprašanju vlade danes najbrže ne bo posetil Nj. Velikanstva. Po vsem tem se pričakuje, da Davidović danes ne bo vrnil kroni svojega mandata za sestavo vlade.

TIP Beograd, 13. dec. Davidovičeva pogajanja z radikalci so še vedno na mrtvi točki. Radikalci vstrajajo na svoji zahtevi po ministrskem predstvi in notranjem ministrstvu, vsled česar je razvidno, da postavljajo strankar-

ske interese nad državne. Ker se danes zaključil radikalni kongres, se pričakuje, da bo padla definitivna odločitev o krizi vlade skoro gotovo tekom jutrajšnjega dneva. V slučaju, da ostanejo radikalci nesporajljivi, bo Davidović jutri vrnil mandat kralju in ker demokrati potem ne sprejme več svojega stališča, obstoja možnost, da se ne bo več poskušalo s kako drugo osebnostjo, ampak bo prevzela vlado vojaška diktatura po vzgledu Romunije.

Glavni kongres radikalne stranke.

Drugi in tretji dan kongresa. — Pred sklepom.

TIP Beograd, 13. decembra. Včeraj se je radikalni kongres nadaljeval. Prvi je govoril Miša Trifunović o prosvetni politiki stranke. Minister Krsta Miletić in poslanec Grgin sta govorila o agrarnem vprašanju, minister Uzunović pa o socijalni politiki. Popoldan so govorili delegati. Nekateri so napadali demokrate ter posamezne demokratske ministre, česar pa treznejši niso odobravali. Delegat dr. Mihajlović je celo zahteval, da se ukine vsako delovanje z demokrati; njegov predlog pa niti ni prišel na glasov-

vanje, ker se mu je protivil že Pašić sam, ki je naglašal, da so radikalci skupaj z demokrati sestavili vidovdansko ustavo, katero morajo sedaj tudi skupno očuvati. Dr. Niko Zupanić je poročal o napredovanju radikalne stranke v Sloveniji. Sejo je zaključil Pašić z izjavo, da bo o sodelovanju z demokrati in drugimi strankami v parlamentu sklepal klub in ne kongres. Danes dopoldan se kongres nadaljuje. Stavlja se razne resolucije. Zaključen bo kongres danes popoldan.

Madžarska bela knjiga o Karlovem puču.

LDU Budimpešta, 13. dec. Prvi zvezek bele knjige, ki ga je ravnokar izdalo zunanje ministrstvo, vsebuje zgodovinski pregled vseh dosedanjih poizkusov bivšega kralja Karla, da bi zopet zasedel madžarski prestol. Glede zadnjega oboroženega poizkusa pravi knjiga, da je ugotovljeno, da je igrala pri tem glavno vlogo kraljica, letalo pa je pripravil nadvojvoda Maks. Načrt za potovanje je izdelal legacijski tajnik Borowicz, časopisno propagando pa je vodil stotnik Bergmann. — Švicarsko osobje je bilo z neko pretvezo odpuščeno, stotnik Bergmann pa je vodil švicarske oblasti na ta način za nos, da je izjavil, da je odšlo osobje pripraviti grad Hertenstein za zimovanje. Nekateri osebe iz najbližje okolice kraljeve, n. pr. grof Ledochowski, ni ničesar vedel o tem načrtu. Brošura opisuje potem potovanje in prihod v Sopronj. Da bi vplival na razpoloženje v prilog kralju, je polkovnik Lehar sporočil FML Hegedüsu, da se je stavila kralju na razpolago vsa vojska in da je že več kakor 30. garnizij priseglo kralju zvestobo, general Sarkanyi da je radi kralju sovražnega mišljenja ujet in da je pridobljena vsa nasprotna artiljerija. Sopronjski škof Mikes je naznanil ljudstvu z balkona svoje palače, da je kralj med nepopisnim vese-

ljem prebivalstva došel v Budimpešto in je pokazal tudi predmetne, seveda potvorbene brzojavke. Ravnotako je tudi dr. Gratz dne 31. oktobra izjavil FML Hegedüsu, da stoji velika anantata temu podjetju v dobrohotni nevtiralnosti nasproti in da tudi Češkoslovaška in Romunija nimata nič proti podjetju, v Jugoslaviji pa je baje 50% prebivalstva za to. Tako da je treba računati samo z malenkostnim rizikom. Da bi si kralj pridobil vodjo zapadnomadžarskih vstašev, Hejasa, mu je obljubil vrhovno poveljstvo nad zapadno Madžarsko, ako se ne bo vmešaval v poizkus puča. Poslali so mu potvorbene brzojavke s podpisom ministra za državno brambo Peliczke. Polkovniku Bauerju so ponudili zlato hrabrostno kolajno, katero pa je odklonil. Subotičkim častnikom so obljubili 100.000 kron nagrade, ako v boju z orožniškim bataljonom zajamejo Ranzenbergerja. Čete so prisegle na avstrijskega cesarja in madžarskega kralja. Generalu Nagyu so poverili vrhovno vodstvo nad četami. Obenem pa se je odpeljal avtomobil v Raab, kjer bi se naj razrušila železniška proga.

Uradne ure v Beogradu.

LDU Beograd, 13. dec. Z današnjim dnem se vpeljejo pri vseh tukajšnjih uradih nepretrgane uradne ure od 8. do 14. ure.

svojim kmetom, da je prisegel kralju države Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Take demonstracije proti državi so iluzorične, ker nimajo realnih uspehov. Taka politika ni samo z državnega stališča izdajalska, ampak tudi z demokratičnega stališča škodljiva. Zagreb bo sam zakrivil, če bo vsled svoje partizanske trme zapostavljen v tako sijajno započeto napredku, ki ga doživlja po osvobojenju. Spoznal bo jalovost svoje malomeščanske politike!

Mi in Avstrija.

Avstrijski zvezni kancelar dr. Schöberl je dne 10. t. m. v seji narodnega sveta poročal o razmerju Avstrije do Jugoslavije ter med drugim naglašal, da »na južnoštajerski meji na te odnošaje vplivajo še vedno lokalni činitelji, ki so odvisni od starega avstrijskega narodnostnega boja, ki ima svoj izvor v tradicijah stare mentalitete«. Na to licemerstvo nam ne preostaja drugega, kakor da primerno reagiramo. Pred vsem je treba, da tu ugotovimo, da stare mentalitete pri nas sploh ni, pač pa, da je ta mentaliteta slejkoprej v najhujšem cvetju pri naših severnih sosedih in bo, kakor smo uverjeni, tudi ostala. — Kri more zavreti tudi v najmirnejšem našem človeku, ko vidi to brezstidno igrav Avstrijev, ki se je z uspehom poslužuje ves čas izza prevrata. Nič ni značilnejšega, nego dejstvo, da si predstavnik Avstrije o Češkoslovaški, v kateri so osli trije milijoni njegovih rojakov, ne upa niti ziniti, zato pa vedno iznova dreza v neko južnoštajersko vprašanje, ki sploh ne obstoja. Čemu to? Zato ravno, ker živi še vedno v tradicijah stare mentalitete, namreč germanizacije, ki je bila do prevrata na zmagoslavju pohodu preko naše zemlje. Steber za stebrom onega »mostu do Adrije« je vstajal v živem telesu našega naroda, Koroško smo smatrali že za izgubljeno in v brezmočnem srdi in jadu smo se upirali še v zadnjem odporu navalom krog Maribora, Ptujja in Celja. Mi, ki smo živeli v tem boju in z brezupno grozo gledali v temo bodočnosti, smo dan za dnem čutili na lastni koži to »staro mentaliteto«, in vemo koliko smemo verjeti Avstrijcu. Danes vidimo, da se je predsednik te države s ponosno gesto povzpnel na stališče človeka, ki je očiščen in vzvišen nad nekdanje grehe in krivice, nam tolikokrat ponižanim in užaljenim pa je s spretno roko političnega eskamoterja potisnil v žep svojo »staro mentaliteto« ter zaklical vsemu svetu: Primita tatu! Radi verjamemo, da naše sosedo v Gradcu in Celovcu in po njih na Dunaju skeli in peče spomin na tisto polpreteklo dobo, na desetletja grandiozno organiziranega potujčevanja, čigar uspehi so se s prevratom zrušili v prah in pepel, na milijonske svote, s katerimi so kupovali duše naših ljudi in katere so danes do vinjarja izgubljene.

Nedavno je prišla z dežele k meni mati in me vprašala, koliko je resnice na govoricah, ki se trdovratno širijo med našim ljudstvom, češ, da bo ta naša zemlja pripadla Nemčiji, da bo naš denar prišel ob vso vrednost, itd. Naročil sem ji, naj raznašalec takih vesti z mirno vestjo in popolnim prepričanjem pove, da bomo mi sami čisto gotovo še dobili vso našo Koroško, na Štajerskem pa, da se bomo mi prej pomaknili do Gradca, nego bodo Avstrijci zavzeli tudi le en kvadratni meter naše zemlje. Mati je bila pomirjena in je obljubila, da bo raztroševala takih govorice primerno zavrniti. Javno je, da tajni agenti Avstrije, člani

„Südmärke“, ki žive še med nami, širijo neopaženo med narodom te in enake govorce. In mi? Kje je naša inteligenca, ki bi morala parirati te sovražne udarce?

Zdi se, kakor da bi bili naše ljudstvo prepustili samo sobi, misleč, da je z osvobođenjem izpod avstrijskega jarma že vse storjeno in bo vse drugo prišlo samo po sebi. Čas je že, da po premišljenem načrtu poučujemo ljudstvo, da v njem vzbudimo speči narodni in državni čut, nato pa preidemo k napadu preko mej v koroško zemljo, tja do Gosposvetskega polja in Zile. Koliko ledine čaka tu še naše učiteljstvo in duhovništvo v sedanjih mejah kraljestva, koliko minerskega dela vse tiste, ki ne klonejo duha izven mej kraljevine. Pred vsem pa je treba, da je vsakdo izmed nas cel mož na svojem mestu, da iz naših src izgine defetizem in nergaštvo, z eno besedo, da nas navdahne in prepoji narodni in državni ponos. Učiteljem naroda pa ključemo: Dajte mu zgodovino, predočujte mu nevenljivo, zares demokratično slavo gosposvetskega prestola in nič več se ne bo treba bali „Südmärkinih“ in ostalih tajnih agentov! Narod z zgodovino jih bo sam razkrinkal in pogubil. Dokler pa bo narod taval v temi „stare mentalitet“, tako dolgo Avstrijcem ne bodo pošle skemine po naši zemlji.

Vrnimo se še k stvari! Z obžalovanja vredno spretnostjo se je Avstrija po prevratu postavila na stališče samoodločbe narodov, da reši, kar se še rešiti da, a ne samo tega, kar ji pritiče, temveč, da ugrabi kar največ germaniziranega, napol prebavljenega ozemlja. Na Koroškem ji je to uspelo. Samo tega naj ne pozabi, da za nas Jugoslovane koroški račun še ni zaključen in ga bomo nekega dne prezentirali v poravnavo z obrestmi. Nato je Avstrija pred vsem svetom razglašila in še razglaša svoje rane in svoje pohabljenе ude in tudi tedaj ni izostal uspeh. Izkazalo se je zopet, da je marsikateri berač imovitejši nego ta ali oni posestnik. Avstrijskim Nemcem se je posrečilo, da so se odtegnili obračunu za krivdo na svetovnem požaru. In vendar vsakdo pri nas ve, da je ravno diabolčni raznarodovalni in proti jugoslovanski sistem Dunaja v prvi vrsti in to premišljeno povzročil svetovno vojno. In vsakdo pri nas ve, po kakšno barbarsko grozovitostjo se se odlikovali avstrijski in madžarski kulturnosci v okupirani Srbiji, v potopljani Galiciji in ruski Poljski in kakšna zverstva so uganjali v ujetniških taborniških bivše monarhije. Vse to je ostalo nemaščevano in vpije do neba po osveti. Nemčija ni zagrešila niti petine grozodejstev, kakršna so zakrivila Avstrija in Madžari. Zato pa mora biti prvi cilj naše propagande v inozemstvu ta, da končno že enkrat prenesemo v obeh tujine glavni delež krivde na svetovni vojni in njenih grozotah z ramen Nemčije na pleča Avstrije. Fiat justitia!

Radivoj Rehar:

Moj odgovor.

Na mojo prvo kritiko o „Stričku Vanji“ me je napadla najprej „Straža“. Na ta napad se mi ni zdelo vredno odgovarjati stvarno in obširno, ker tudi ta napad ni bil ne stvaren, ne dostojen. Povedal pa sem, da sem pripravljen podati račun za to, kar sem napisal onemu, ki mi bo s podpisom in stvarno dokazal, da nisem imel prav, da, da bom pred tem gospodom celo snel klobuk in se mu poklonil. Vedel pa sem že vnaprej, da se ta poskus nobenemu ne bo posrečil in se tudi v resnici ni. V sled tega tudi nisem imel namena odgovarjati ne g. dr. Šnuderlu, ne g. Skrbinsku samemu in tudi ne g. dr. Škapinu, čeprav je bil njegov odgovor zdaleka bolj pameten in stvaren, kakor pa ostali. Da vkljub vsemu temu odgovarjam, je vzrok v tem, da je postalo zadnje čase vprašanje našega mariborskega gledališča, oziroma kritike popularna tema za šolske naloge naštetih nepoklicancev, ki bi se tudi „radi uveljavili“, misleč, da je gledališka kritika nekaj takega, o čemer piše lahko vsakdo, ne da bi imel sploh za to potrebne pojme, podlago, znanje in prakso. Najbolj žalostno pa

mi ne gojimo sovraštva do avstrijskih Nemcev, še manj pa do onih Nemcev, ki so ostali med nami, dasi dobro vemo, da bi nas utopili v žlici vode, če Čedna mati. — Angleški Landru. — Če bi nas le mogli. Toda, dokler bo med nami in Avstrijo odprto vprašanje Koroške in dokler bo Dunaj živel v ozračju „stare mentalitete“, ki jo tako velikodušno prisoja nam samim, tako dolgo ne more biti govora o prijateljskih kamoli o pristranih medsebojnih odnosih.

In končno še nekaj! Avstriji danes zaljubljeno namigujejo Beograđu in mu s prstom kažejo na „južnošljajerske lokalne činitelje“, ki da mešajo enotno voljo beograjske vlade, jutri pa bodo pogladili nas same in strmežljivo pokazali s prstom na isti Beograd, češ kakšen je ta esrednji činitelj, kako nas davi in tepe. O ta ljubezen, to nesebično, angelsko čisto nagnenje! Danes enemu, jutri drugemu, pride čas za obal! Bodi dovolj, prav dobro se poznamo. Avstrijo pa prosimo, naj vzame na znanje, da nas ne bo razdvojila. Argus.

Občinska seja.

Maribor, dne 12. decembra 1921.

Glavna točka včerajšnje seje občinskega sveta je bil proračun za leto 1922. Razen tega je bilo sprejetih še par drugih, zelo važnih sklepov. K zapisniku zadnje seje je pripomnil občinski svet. g. Žebot (SLS), da je zapisnik površno in pomanjkljivo sestavljen, na kar naj se v bodoče polaga več važnosti. Klub SLS je vložil interpelacijo, ker je bil prepozno obveščen o seji. Gospod župan je zadevo pojasnil. Krivda zadene organa, ki je radi tega že v disciplinarni preiskavi.

Klub JDS je vložil interpelacijo, v kateri poziva, naj se občina izjavi za ustanovitev samostojne mariborske oblasti. Debatirali so se udeležili gg. obč. svet: podžupan Roglič (NSS) in Slanovec (JSDS), ki so govorili za ustanovitev, nakar je primahal še g. dr. Leskovar (SLS) s svojo avtonomijo in nedeljeno Slovenijo. Proti glasu SLS je bila sprejeta sledeča resolucija:

Z ozirom na agitacijo Ljubljancev proti delitvi Slovenije v dve oblasti se obrača zastopstvo avtonomnega mesta Maribor na beograjsko vlado ter jo pozivlja, naj se ne da motiti po nobenih egoističnih zahtevah Ljubljancev, ki bi ne videli radi, da bi jim nastala ob avstrijski meji močna gospodarska konkurenca. Strogo se naj izvrši ustava ter se da narodu zajamčena avtonomija v taki meri, da bo središče oblasti lahko dosegljivo brez posebnih stroškov in brez prevelike zamude časa. Severnemu delu Slovenije je Ljubljana preveč oddaljena in bi ne obentil tuk. narod nobene avtonomije in njenih dobrot, ako bi moral z vsako malenkostjo na južni konec Slovenije. Mariborski oblasti

je to, da mislijo vsi ti gospodje, da s svojim navnim pisanjem o gledališču in o kritiki — pomagajo in koristijo gledališču, dočim je ravno nasprotno res, namreč, da s tem še bolj begajo itak zbegane pojme ter dajejo pota ho malomarnosti in domišljavosti posebno nekaterih igralcev-zacetnikov, ki v svoji vasezaverovanosti gotovo raje ubogajo onega, ki jih hvali ter pri tem seveda prav nič ne dvomijo o strokovnosti takih „kritikov“. Pisati kritike je težko in odgovorno delo, ki zahteva od kritika mnogo, predvsem pa kremenito objektivnost, ki ne pozna ne prijateljev, ne sovražnikov.

Ker se je tudi mene z raznih strani napadalo kot pristranskega kritika, ker se mi je še več — očitalo, celo neokusnost, neobjektivnost, napačnost, namenov ubiti gledališče ter da sem osebno iz neznanih vzrokov za drugo kandidacijo na upravniško mesto gledališča in da sem pisal omenjeno kritiko o „Stričku Vanji“ iz sovraštva do sedanjega vodstva (dr. Škapin, „Naprejek“ od 19. nov. št. 263.), da sem hotel z enim samim zamahom zamoriti mlado kal pravega umetniškega hotenja na mariborskem odru (Skrbinski, „Slovenec“ od 19. nov. št. 264.) itd., se mi zdi potrebno pribiti tu, da nisem bil le-

pa se naj priključi brezpogojno celokupno celjsko okrožje.

Klub NSS je vložil interpelacijo glede občinskega sodišča, ki še kljub sklepu obč. odbora posluje naprej. Interpelacija je postala brezpredmetna, ker občina s tem sodiščem nima več opravka in je zadeva že zakonitim potom urejena. Druga interpelacija kluba NSS glede premestitve izvoščkov iz Grajskega trga na Trg svobode se je odkazala tozadevnemu odseku.

Proračun mestne občine za l. 1922. izkazuje 1,723.718 din. 17 para deficita. Dr. Verstovšek (SLS) je grajal omalovaževanje proračuna in površno sestavo. V proračunu so razne postavke previsoke. Predlaga, da se nekatere skrajšajo za 20 %, kakor: šolstvo, vzdrževanje cest, trgov itd., razni nedetajlirani izdatki naj se sploh črtajo. Kje je obračun Mestnega kina? Nadalje je predlagal, da se uvede takozvani dinarski davek. Vsakdo, ki je po 22 uri v kavarni ali gostilni, plača 1 din. za mestno blagajno. Obč. svet, gospod Slanovec (JSDS) predlaga, da se proračun sprejme v celoti. Naj pa se v kritje deficita zviša davek na šampanje in na automobile ter uvede nekak kulturni davek, ki pa naj služi izključno v kulturne namene. Klub JDS je izjavil, da ne more glasovati za proračun, ki ga v tem kratkem času ni mogel proučiti. Končno je bil proračun z nekaterimi izpremembami v celoti sprejet.

Ustanovi se posvetovalni urad, obsejoč iz 5. delojemalcev in 5. delodajalcev, ki ima posredovati v poselskih zadevah, sporih itd.

Solskim sestram v Mariboru se dovoli za božičnico 5000 K podpore.

Ustanovitev mestne klavnice je začasno iz finančnih in tehničnih ozirov nemogoča.

Ob 23.45 uri je zaključil župan javno sejo, nakar se je vršila še tajna seja.

Politične vesti.

* Grof Karoly v Beogradu. (Presburo.) Grof Karoly je posetil ministrskega predsednika Pašića in ministra za notranje stvari, Pribečevića, ter se jima zahvalil za usluge in zaupanje, ki mu jih je izkazala naša država. Grof Karoly je nato sprejel deputacijo Madžarov, ki mu je izrazila zaupanje v vprašanju njegove politike napram naši vladi.

* Briand potuje v Ameriko. Ministrski predsednik Briand je izjavil častnikarjem, da namerava 19. ali 20. t. m. odpotovati v Ameriko. Finančni in gospodarski problemi bi se najprej razpravljali med njim in Lloydom Georgeom, orientalsko vprašanje pa v poznejši konferenci ob udeležbi Italije. — Svojo posebno zadovoljnost je izrazil Briand zaradi podpisa štirih velesil glede Tihga morja.

Ne pozabite naročnino!

Objektiven, da nisem nikdar imel namena ubiti ne gledališča, ne „mlade kraljice pravega umetniškega hotenja“ in ne sedanjega vodstva. Kdor pozna moje dosedanje delo, ta ve prav dobro, da mi je gledališče nekaj svetega in da sem za dvignjenje in proevit našega gledališča v Mariboru zastavil že svoj čas vse svoje sile, da sem se za to gledališče boril, čeprav osamljen, ne da bi pri tem zasledoval niti, najmanjše osebne koristi (teh mi moje delo za gledališče sploh ne more donesti) in da je v prvi vrsti ravno moja skromna služba, da je sploh bilo mogoče iztrgati naše gledališče osebam, ki so ga hotele izrabljati v svoje osebne koristi, ter priti na upravo g. Bratini.

Ko je bilo ponujeno mesto upravniškega g. Bratini, je prišel, predno je podpisal pogodbo, k meni ter me vprašal odkrito, če soglašam z njegovo kandidacijo in če mi svetujem sprejeti mesto upravniškega. Odgovoril sem mu, da nimam nič proti temu, da postane upravnik, nasprotno, da me bo to celo veselilo. Na te moje besede je odšel g. Bratina k tedanjemu vladnemu komisarju Poljanu ter podpisal pogodbo. V očigled temu dejstvu je pač največji nesmisel trditi, da sem iz „neznanih“ vzrokov proti sedanji upravi ter

Zanimivosti.

Čedna mati. — Angleški Landru. — Cesar cepi drva.

Pred dunajskim sodiščem se je zagovarjala te dni neka 36-letna žena tovarniškega delavca, Celestina Kern, mati nedorastlih hčerk. Mesto, da bi učila svoje otroke le dobro, jih je navaljala in celo silila k nemoralnemu življenju. Razen nje sta se je morala zagovarjati tudi ključavničar Hartmann in uradnik dunajske policije, Leopold Hopp. Kernova je bila obtožena, da je silila svoji hčerk, da se udata tajni prostituciji, kljub temu, da sta še hodili v šolo, ključavničar Hartmann pa ji je pri tem pomagal na ta način, da je dovažal „gostec“; Hopp je bil obtožen, da je z eno izmed hčerk občeval, kljub njeni mladoletnosti. Kernova in Hartmann sta bila obsojena na 2 leti težke ječe, dočim je bil Hopp radi pomanjkanja dokazov oproščen. Pač žalostna slika današnjih razmer in bede na Dunaju.

Med tem ko ves svet pričakuje potrditev obsodbe ali pomiloščenje Landrua, prinaša pariški „Journal“ poročilo o angleškem Landruu. Ta sicer ni zažigal svojih nevest, pač pa je vse utopil v kopalnici, dokler ga ni dosegla roka pravice. Proces proti njemu se je vršil med vojno, zato o njem mi doselej nismo nič vedeli. Prišel je svojo „kariero“ 22. avg. l. 1910. Tega dne je prišel v majhno angleško mestce Weymouth s svojo nevesto ter se nastavil v nekem tamošnjem hotelu. Drugi dan je poklical posestnika hotela ter ga prosil, da mu bo za pričo pri poroki, ki se je res še istega dne izvršila. Njegova žena, Besye Munday, hči nekega bančnega ravatelja je imela bogato doto, ki pa jo je oskrboval njen brat ter ji izplačeval samo letno rento. Ona je doslej živela zelo skromno, a temu angleškemu Landruu, ki se je izdajal za Henryja Williamsa, je brez ugovora sledila, ter obvestila svoje sorodnike šele po končani poroki, da se je omožila. Ko pa je dobil Williams v roke njen denar, je je nekega dne na tihem odkuril. Nesrečna žena je znorela, a čez leto dni je bila že zopet zdrava. Nekega dne je srečala svojega moža; pomirila sta se zopet ter najela skupno stanovanje. Že dva dni potem pa je ona nenadoma obolela. Poklicani zdravnik ni mogel dognati nobenega vzroka ali bolezni. Isto se je zgodilo zvečer. Drugo jutro je prihitel Williams zopet k zdravniku, češ, da žena umira. Ko sta oba prišla na stanovanje, sta našla nesrečnico mrtvo v kopalnici. Zdravnik je o vsem tem, misleč, da je sam kriv njene smrti molčal. Na isti način je umoril Williams pozneje še pet žen. Najprej jih je kloroformiral, potem položil v kopalnico, kjer so se utopile. Končno pa ga je zadela roka pravice in bil je obsojen v dosmrtno ječo, v kateri se nahaja še danes.

za kandidacijo druge osebe na upravniško mesto. Meni je do gledališča in do njegovega razvoja, gmotnega in umetniškega, zato mi je popolnoma vseeno, kdo mu je upravnik — glavno je, da izpolnjuje svojo nalogo pošteno in vestno. Z g. Bratino sva si osebno ravno tako prijatelja, kakor z g. Skrbinskom, torej tudi iz osebnega „sovražstva“ nisem ne proti enemu, ne proti drugemu. To me pa nikakor ne moti, da bi ne bil nepristranski. Kot režiserja ali pa kot igralca sta mi oba gg. popolnoma nepoznana tujca, kakor vsi drugi režiserji in igralci. Na odru vidim le predstavljalec oseb iz drame, ki jo igrajo. In ravno to, ker sem kot osebni prijatelj skoro vsakega posameznega igralca povedal v kritiki vsakemu, brez ozira na to prijateljstvo odkrito in nepristransko besedo, je dokaz — da nisem neobjektiven. Če bi se moje kritike ravnale po osebnem prijateljstvu ali neprijateljstvu, potem bi bil gotovo že marsikoga vkoval v zvezde, čeprav je bil slab in nasprotno. Navedel bi lahko nešteto konkretnih služajev, pa tudi igralcem samim je to prav dobro znano.

Kdo pa izmed vseh, ki so padli zadnje dni po meni, lahko s tako mirno vestjo, kakor jaz, potrka na svoja pr-

Ker se bivšemu nemškemu cesarju Viljemu ni posrečilo, da bi posekal sovražnike, je sedaj prišel sekati oziroma cepati drva. Dozdevno pa je pri tem delu ravno tako neroden, kot je bil pri sekanju sovražnih čet, ker je s sekuro samega sebe udaril po glavi. Toda listi pišejo, da mu tudi sedaj glava še ni počila.

Dnevna kronika.

— Klerikalno veselje. »Straža« je v zadnjem trenutku prejela vest o zmagi Hrvatskega bloka pri obč. volitvah v Zagrebu. Vsled tega je njena avtonomistična griza izbruhnila tako naglo, da se je sesedla kar med — inserati in v svojem histeričnem deviškem ginjenju dvignila pest, češ »enaka usoda čaka vse slovenske centraliste.« Dobro! Najprej bo »enaka usoda« zlomila vrat slovenskim pristašem narodnega jedinstva. A kaj na to se bo ravno ista »enaka usoda« spravila nad ljudsko stranko. Zakaj ta »enaka usoda« je kriva, da je klerikalna stranka v Zagrebu popolnoma skrahirala. Dobila je samo 366 glasov ali 1 (celi) mandat. Celo zagrebska duhovščina ji kaže pete in voli roko v roki s člani zagrebske framaženske lože. In dokler pojo zagrebski furtimaši jeremijade nad svojim porazom, se njihovi slovenski zavezniki razdejujejo nad zmago njihovih nasprotnikov. Izborno razdeljene vloge, častita gospoda! Pozna se vpliv slovite liguirjanske morale. Redkokdaj se olovnom v cirkusu tako posreči nabrisati publiko. Kakor se posreči Mahničevim učencem. Naši červiši so pač odkritosrnejši in kažejo, da jim ne gre za vero, ampak za politiko. Mi tedaj pričakujemo, da pride tudi v Slovenijo enaka usoda in pomete klerikalno kljko iz mest in vasi. Bo čistjši zrak na svetlu.

— Da hitreje ubijejo centralističnega zmaja, bodo osnovali v uredništvu »Straže« podružnico Radičeve republikanske stranke. To je tem lažje, ker imajo tam zelo priprava skladišča za politično demagogijo. Tam so tudi na prodaj cele zaloge barv, pa izredno fignega paska, ki se siplje vernim ovčicam v oči. Nadalje so na zalogi škafurji proti komunistu in jako lične krinke za zavržene bogove avstrijskih kasarn. Da ne pozabimo: V pisanih škodelicah s sliko Franca Jožefa in Viljemovih zavilanih brk se servira prava žurnalistična dostojnost, ki ni nič poslednjakana s sladkostmi medenih tednov, marveč je v nji raztopljen fino dišeč krklj — katoliške ljubezni do bližnjega in katoliške moralne odgovornosti.

— O jugoslovenskem republikanstvu je zapisala praška »Tribuna«, ki je 6. f. m. objavila lep članek o jugosl. razmerah, sledeči aforizem: »Biti dober republikanec, je stvar visoke inteligence, kajera žali bog jugoslov. ljudstvu nedostajala. Ni to krivda našega ljudstva, ampak krivda političnih razmer, v katerih je živelo, v nemali meri pa tudi krivda brezvestnih voditeljev, ki potrebujejo enostransko vzgojeno

sa in prizna samemu sebi, da je bil objektivni? Niti eden ne, ker vsi, ki so odgovorili na mojo kritiko, so odgovorili iz osebnih vezi, ki jih vežejo do sedanje uprave. Da je to res in da je dalje res, da niso tega sfurili radi brezpozgojne ljubezni do gledališča samega, ampak do uprave, dokazuje že samo dejstvo, da so svoje »kritike« napisali ne radi vprizoritve »Strička Vanjca«, ampak radi — moje kritike, katere niso, ali pa niso hoteli razumeti ter so ji pripisovali vse mogoče namene, katerih ni imela ter da so pričeli pisati komaj tedaj, ko se jim je zdelo, da je treba braniti sedanjo upravo — ne pa umetnost! Jaz svoje kritike nisem pisal ne pri nasprotnikih sedanje uprave, ne pri upravi, znano pa mi je, da je neki gospod pisal oziroma sestavljal svoj napad name v — pisarni gledališča, znano pa mi je nadalje tudi, da so nekateri drugi gospodje pisali naravnost po naročilu uprave. Če je to objektivnost, naj sodi občinstvo samo in če je taka »kritika« prav upravi gledališča, potem bom sčasoma res izgubil vero v njeno resnično umetniško hotenje.

Dalje prih.)

ljudstvo, kateri uživajo v neznanju in duševni naivnosti. Slednji bi voteli s svojimi nerepublikanskimi »republikami« in neavtonomnimi »avtonomijami« še danes držati ljudstvo v njegovem mračnem, zakajenem zapečku, namesto da mu odpro vsa okna in preznače našo domovino z novimi, naprednejšimi strujami!

— »Straža« in »Balkan«. »Straža« piše v zadnji številki o moralnem nivoju, žurnalistični poštenosti in zanesljivosti beograjskega »Balkana«, da ta list napada brez povoda, laže in zavija dejstva. In vendar je »Balkan« lajzbjurnal naše škrbaste tetke »Straža«. Kadarkoli »Balkan« izvali jajce, o katerem »Straža« misli, da bi bilo za njeno katoliško gnezdo, pa hajdi! — »Balkan« poroča... »Balkan« piše... In brihtna katoliška čreda v Sloveniji ima enkrat veselje nad »Balkanom«. Sedaj pa takšna nevhaležnost! Za »Stražino« žurnalistično (pravzaprav duhovniško) poštenost pa velja ona stara: Povej mi, s kom se pajdašiš, pa ti povem, kakšen si!

— Ženska volilna pravica klerikalcem še vedno ne da miru. Njihova politična strast jih je privedla tako daleč, da ne vidijo najenostavnejših dejstev, ki jih mora videti vsak politično izobražen človek: da naše ljudstvo še ni dospelo k tisti stopnji kulturnega in socialnega razvoja, na kateri stoje oni narodi, ki imajo žensko volilno pravico. Klerikalci se ne zavedajo, da ima naša žena krasno politično samoodlobo, nad dnevnimi borbami vzvišeni socialni vpliv, ki je izražen v širokem programu ene same besede: materinstvo. Pa kaj je to Judežem pravega krščanstva: žena mora na politično polje, žena mora tja, kjer je še marsikateri možki uboga marioneta. Klerikalci s svojim zlorabljanjem demokracije zasledujejo stari program: uničiti demokracijo in izraziti vso politično voljo s tremi besedami: papež, škof, duhovnik. V ta namen naj stopijo na volilno bojišče tudi legije Marijinih devic, tretjeredne in drugih naivnih bitij naše pobožne domovine!

— Imenovanja in premeščenja v davčni službi. Rudolf Lotrič, davčni praktikant v Kozjem je premeščen v Murško Soboto; za davčne asistente v XI. čin. razredu so imenovani brez določnega mesta certifikatisti: narednik Ignacij Trop iz Brezje, Martin Perencak iz Maribora, Tomo Vercegnasi iz Celja, in Josip Serbec iz Celja. Davčni praktikant Miloš Wilfan je premeščen iz Kranja v Kozje.

— Premeščenj in imenovanja v poštni službi. Oficijantka Ana Kunej je imenovana za poštarico pri Sv. Petru v Savinjski dolini; oficijal Jurij Pinter je premeščen iz Ljubljane v Ptuj; oficijantka Ana Rihteršič je premeščena iz Celja v področje poštnega ravnanstva Zagreb, Marija Azman pa iz Murške Sobotne v področje poštnega ravnanstva Veliki Bečkerek; v oficijantski stalež je uvrščen in premeščen poštar Josip Velikonja iz Rogateca v Ljubljano, p. urad 2.

— Obveznice investicijske posojila. Finančni minister je naročil ravnateljstvu državnih dolgov, izdelati pravilnik, po katerem bi se vršilo izplačevanje kuponov na obveznice drž. 7% investicijskega posojila. Izplačevale bodo tudi fin. blaginje okrožne in srezke finančne uprave, davčni urad in čekovni zavodi ter pošta hranilnica in to na zelo enostaven in hiter način.

— Morilec finančnega paznika Frana Oršiča pred sodiščem. Pred graškim porotnim sodiščem se bo pričela ta tedna razprava proti desetoroici tihotapcev, ki so tihotapili za Alojza Fašinga konje iz Ptuja v N. Avstrijo ter pri tem, ko so bili zasačeni ustrelili našega finančnega paznika Frana Oršiča. Razprava bo trajala dva dni.

— Planinci, ki ste že uživali krasen razgled od naše severne trdnjave Sv. Duha na Ostrm vrhu, spomnite se z malim darčkom bežne obmejne šolske dece pri Sv. Duhu, ki priredi v nedeljo 18. decembra božičnico. Darove (objeko, obutev, šolske potrebščine ali denar) sprejema »Tabor«. Vsek najmanjši dar dobrodošel! Darovi se priobčijo v »Taboru«.

Mariborske vesti.

Maribor, 13. decembra 1921.

m Praznovanje 17. dec. (Uradno.) Na rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra dne 17. decembra bodo opravljali mariborski poštni uradi sledečo službo: Brzjavni in telefonski oddelki glavne pošte vrši normalno nepretrgano službo. Vsi drugi oddelki glavne pošte, pošta Maribor 2 (kolodvor) in pošta Maribor 3 ostanejo do 3. ure za stranke zaprti ter vrše od 13. ure naprej normalno službo, kakor ob delavnikih. Pismonoše, paketni in denarni dostavljachi bodo dostavljali tudi dopoldne kakor običajno ob delavnikih. Pošta Maribor 3 bo na ta dan odprta od 13. do 16. ure.

m Avtonomistično lajno je navil v sinočnji seji mestnega sveta advokat dr. Leskovar. Kakor Fellerjev Elsa-Fluid, tako so tudi klerikalne avtonomistične kapljice sredstvo proti vsaki bolezni našega časa. Dr. Leskovar meni, da ga ni boljšega zdravila za mariborske finance, kakor je požirek te čudovite medicine! G. dr. Leskovar je premleval stare avtonomistične fraze, da je bilo že vsem hudo. Dobro ga je zavrnil mestni svetovalec g. Slanovec (JSDS), ki je povdaril, da so socialni demokrati za delitev in da so se avtonomističnih fraz že vsi naveličali. Na to je večina občinskega sveta sprejela od JDS predlagano resolucijo. Klerikalci kažejo povsod, kako jih boli, da poplava časa razdira zadnje trdnjave, na katere so stavili vse svoje upe.

m Izboren geograf je g. dr. Leskovar, ki je v sinočnji debati trdil, da imajo Prekmurci enako daleč v Ljubljano kakor v Maribor. Dr. Verstovšek si je to geografsko iznajdbo hitro notiral in pride v učne knjige bodoče avtonomistične Slovenije.

m Major Grebenc in »Straža«. »Straža« sprejema z odprtimi rokami nekdanjo vojaško žlahto iz c. i. kr. armade. Klerikalno časopisje in klerikalna stranka opereta še tako umazanega denuncijanta, vojnega hujskača in avstrijankanta; saj vrana vrani ne izključe oči (to dobro ve uredništvo »Straže«). Znano je, kako so se ljubljanski klerikalni listi potegovali za denuncijanta dr. Pegana, dasiravno so se pred sodiščem dokazale stvari, ki niso ostudne samo v narodnem smislu, ampak še bolj v smislu zdrave občloveške morale. Pa kaj je klerikalizmu morala — kdor gré z njim, dobi vesoljno odvezo. Kar se tiče g. Grebence, povemo: G. major je imel priliko dokazati pred sodiščem svojo nedolžnost. Mi se nismo skrili za grm, nismo sprejeli ponudbo njegovega zagovornika, ampak smo vztrajali na tem, da se zadeva razčisti pred sodiščem. G. Grebenc pa se je rajši zatekel v varstvo »Straže« in se skuša oprati s tiskarskim črnilom. To je zelo neprevidno, ker se bo samo — umazal. G. Grebencu je znano, da se take zadeve rešujejo pred sodiščem. Če obsoja postopanje našega lista, kako se more sam posluževati enakih sredstev? Nič časopisne polemike, g. Grebenc, ampak sodišče! Vaši zagovorniki bodo imeli pred sodiščem dovolj časa in prilžnosti, da pokažejo svoje govorniške talente, vaje v žurnalistiki pa naj opuste!

m Začasno ukinjenje delovanja mariborskega občinskega sodišča za pobijanje draginje. Sodišče je v svoji seji dne 12. t. m. napravilo sledeč sklep: Občinsko sodišče za pob. draginje sklene, ker pričakuje, da se bo poročilo tretje sekoije zakonodajnega odbora čimprej obravnavalo in odobrilo v plenu na zakonodajnega odbora, da z ozirom na razpis ministrstva za socialno politiko broj 6775 objavljen dne 8. XII. t. l. v »Službenih Novinah« št. 275, — z dnem 13. decembra t. l. za sedaj in začasno ustavi svoje delovanje. Vsled tega so za enkrat preklicana vsa pri občinskem sodišču od 13. decembra t. l. naprej odrejena zaslišanja in razprave.

m Sestanek hišnih posestnikov. Jutri v sredo ob 19. uri se vrši v restavraciji »Maribor« na Grajskem trgu 1. sestanek hišnih posestnikov Maribora. Sestanka se vdeležita tudi predsednik zveze hišnih posestnikov v Ljubljani g. rač. svetnik Triljih in delegat hišnih posestnikov v Beogradu g. dr. Stojlovič, ki bodeta poročala o nedeljskem zborovanju v Ljubljani. Hišni posestniki se

pozivajo, da se sestanka vdeležijo polnoštevno.

m Izpremembe pri poštne osobju v Mariboru. Višji poštni kontrolor Franc Cuš je premeščen od poštne urada 2 k p. uradu 1; višji oficijal II. razreda Jernej Vidmar od p. ur. 1 k p. ur. 2; oficijant Karel Kos od p. ur. k p. ur. 2; v aspirantski stalež je uvrščen ter premeščen iz Limbuša v Maribor k p. ur. 1 odpravnik Janko Knutarič; iz Fram v Maribor p. ur. 1 je premeščena poštarica Amalija Korun; adjunktinja Marija Fister je premeščena iz Rogatca v Maribor p. ur. 1.

m Veliko dobrodelno tombolo v prid ubožne šolske mladine in vzdrževanja kuhinj zavetišč bo priredila državna krajevna zaščita dece in mladine v Mariboru v nedeljo, dne 8. I. 1922. Vse predpriprave so že v polnem teku in zagotovljeni vrednostni dobutki. Tombolski listki, ki se bodo prodajali po en dinar, bodo v teku tega tedna v razprodaji. Z ozirom na blag namen je pričakovati, da se bo pridno segalo v njili.

m Pevski večer g. M. Simenca, operetnega tenorja, v petek 16. decembra v Veliki kavarni. 1954

m Odsek amaterfotografov S. P. D. v Mariboru ponovno opozarja na svoj glavni občni zbor, ki se vrši v četrtek, dne 15. decembra v posebni sobi gostilne Holzknicht v Vetrinjski ulici. Vabljeni so vsi gg. amaterji in prijatelji odseka, da se udeležijo tega zbora ter pristopijo kot člani, ker le na ta način bo omogočena v prihodnjem letu tekmovalna razstava slik. Odbor.

m Prostovoljna požarna bramba na Pobrežju pri Mariboru priredi dne 31. t. m. Silvestrov večer v prostorih gostilne Rojko na Sp. Pobrežju. Prireditve tega društva nudijo vedno obilo zabave. Na sporedu je: ples, srečolov, božično drevo, Novo leto in drugo. Vstopnina: za podporene člane 2 din., za druge 3 din. Na svidenje!

m Razpored porotnih razprav. V ponedeljek, 12. decembra: Filip Ravter, požig, in Peter Zorko, uboj; v torek, 13. decembra: Alojz Gomilšek, požig; v sredo, 14. decembra: Koloman Sandor, umor; v četrtek, 15. in petek, 16. decembra: Jakob Podgorelec, Ivan Drevenšek, Matija Sulek in Franc Lah, rop in tatvina; v soboto, 17. decembra: Janez Kranjc, uboj, in Franc Marinič, uboj; v ponedeljek, 19. decembra: Matija Mar, uboj, in Antonija Zorjan, uboj.

m Razpuščena društva. Društva »Marburger Radfahrerkklub« in »Arbeitschutz« je vlada razpustila, ker so prenehale delovati.

m V skrbeh za mariborsko aprovi zacio. Kmetje v Rušah kakor tudi drugod v mariborski okolici zama stikajo po prebrisanih tatovih, ki so začeli zadnje dni obiskovati njihove kašče in odnašati pšenice, oves itd. Včeraj je neki stražnik ustavil štiri kmečke fantje, ki so nesli 2 vreči ovs. Fantje so svoje breme odložili in skušali pobegniti. Kakor se je ugotovilo, je oves kupil neki železničar, pri katerem je policija našla zalogo žita. Oves je bil zaplenjen in bo okoliško orožništvo na podlagi tega razkritja lažje poizvedovalo za tatovi, ki kradejo kmetom žito in ga nosijo v mesto.

m Dober plen je napravila policija, ko je v nedeljo popoldne prišla na Kolodvoru nekoga potnika, ki ni imel voznega listka. Dognalo se je, da je ta potnik že dolgo zasledovan uznovilec, neki P. T. iz Postojne, ki je izvršil v Mariboru in okolici nešteto tatvin, a vedno zopet izginil. Tokrat pa so mu priskrbeli varno stanovanje v sodnijskih zaporih.

m Patriotizem in sestina. V neki gostilni v Frankopanovi ulici so se gostje sprli med seboj radi petja narodne himne. Nekateri nenapeti gostilniški »rodoljubci« so pri tem razbili par šip in se bodo morali še zagovarjati pred oblastjo.

m Tatvina v gledališču. V tujakšnjem nar. gledališču je bila ukradena preproga vredna 2200 K. Preprogo so našli v mestni zastavljalnici. Tat jo je zastavil za 700 K.

m Kavarna Central. Danes koncert salonskega orkestra Perc-Comelli, začetek ob 8. uri. 751

m Minuta nedelja je napravila policiji zopet mnogo posla. V večernih urah so oživele mestne ulice, kakor je v Mariboru ob nedeljah in praznikih že navada, razni vinski bratci in policija je imela vsekakor mnogo posla, da je spravila v red. Posebno se je odlikovala neka družba, obstoječa iz osem mladih gospodov, ki se nikakor niso mogli strinjati z nazori treznega stražnika ter so vključ opominom še nadalje kričali in se hoteli iz njega celo norčevati. Stražnik jih je radi nadaljne zabave povabil na stražnico, kjer so vpisali njihova imena ter jih nato zopet odpustili. Nadaljna gotovo neljuba zabava se bo vršila prihodnje dni pri vodišču.

m Debela svinja je zapeljala nekoga Friderika Marholda iz Pobrežja, da je izvršil tatvino. Dne 6. t. m. je odšel iz Maribora transport svinj. V Lipnici (N. Avstrija) pa je neki Aleksander Weissensteiner z Marholdovo pomočjo ukradel iz vagona debelo, 9200 K vredno svinjo. Imela pa sta to smolo, da so oba takoj zasledili in tako preiščujeta Weissensteiner v graških, Marhold pa v mariborskih sodnijskih zaporih o debelih svinjah.

m Lepi uspehi letošnjega vina. Kakor nam poročajo, je policija večeraj zopet aretirala in kaznovala več oseb zaradi kaljenja nočnega miru.

m Trije ptčki. Predvčerajšnjim je policija aretirala tri mlade fante, ki so v pijanosti razgrajali po mestu. V policijskem zaporu so se jim glave ohladile pa so se začeli živahno pomenkovati. Iz tega razgovora je stražnik sklepal, da so trije ptčki tudi drugače bolj sumljive narave. Ko so jim preiskali žepe, so našli uro z verižico in 2 srebrni žlici. Kje so bili ti predmeti ukradeni, še ni znano.

m Priporočljiv »oskrbnik«. Danes zjutraj je bil v nekem tukajšnjem hotelu tretiran 23letni Gradčan, zobotehnik Emil Nierdorfer. Bil je v prvi polovici avgusta t. l. sprejet v službo kot oskrbnik pri posestniku g. Kočvarju v Središču. Novi poklic pa mu je najbrže prijal tako malo, kakor poprej izdiranje gnilih zob. V noči od 16. na 17. novembra je po francosko izginil, hkratu pa odnesel »spomine« na gostoljubno Kočvarjevo hišo: dva samokresa in 1 armadni revolver, vredne 10.000 kron, dalje srebrno uro z verižico in 1 zlato verižico. G. Kočvar je imel 14.250 K škode. Nierdorfer pa je tudi drugače poskrbel, da bo zapustil v Središču dobre spomine. Tako si je izposodil od trgovca A. v Središču in nekoga P. 2.000 oz. 4.000 K pod pretvezo, da pričakuje denar »po pošti«. Tudi se je izvedelo, da je Nierdorfer pred odhodom okradel svojega očeta v Gradcu. Nierdorfer se je po tatvini v Središču odpeljal v Bakar ter se mudil tudi v Ljubljani. — Tik pred povratkom v domovino ga je zasačila »roka pravice«.

Ptuj.

Spremembe pri osobju poštne urada v Ptuj. V Ptuj so premeščeni: oficijal Jurij Pinter od pošto-strokovnega računskega oddelka v Ljubljani, uradnica Mara Novine iz Dolenje Lendave, in uradnica Amalija Drakšler iz Maribora. Iz Ptuja so premeščeni: uradnica Mara Podgornik v Sremsko Mitrovico, uradnica Olga Slabina v Dolnjo Lendavo, uradnica Mara Mrak v Ljubljano in uradnica Marija Štrukelj v Mursko Soboto.

! Božična novost !

OSKAR WILDE:

LADY WINDERMERE

DRAMA V ŠTIRIH DEJANJIH.

PREVEL:

RADIVOJ REHAR.

Izide prihodnji teden v Mariborski tiskarni.

Narodno gledališče.

Repertoar:

Torek 13.: Knoblauch „Favn“. Abonnement B.

Četrtek 15.: O. Nedbal „Poljska kri“. Ab. C.

Sokolstvo.

o Načelstvo jezdnega odseka Sokola v Mariboru ima v četrtek 15. t. m. ob 19. uri zvečer sejo v Narodnem domu, na katero se bratje odborniki vabijo. V kratkem prično zopet redne veče v jahanju za starejše člane in novince. Zadnji naj se javijo do včevši 16. t. m. pri br. Novaku v Narodnem domu. Prijaviti se morejo samo člani Sokola in sok. naraščaja od 16. leta dalje. Zdravo! Načelstvo.

Sport.

: S. K. Korotan. Dne 16. t. m. ob 20. uri se vrši velevažna seja v gostilni »Maribor«. Vsi g. odborniki in člani naj se seje sigurno udeležijo. — Tajnik.

Kultura in umetnost

x France Zbašnik: Pesmi. (Uredil in uvod napisal Pavel Karlin, Ljubljana 1922. Založila Tiskovna zadr. 8° str. XVII+91. Cena 80 D; po pošti 50 p več.) Poleti 1918 je padel na bojnem polju France Zbašnik, mlad slovenski poet iz ribniške doline, čigar ime širši javnosti še ni bilo znano, čigar pesmi pa pričajo, da je bil eden izmed najbolj nadarjenih učencev Zupančiča, Murne, Ketteja in Cankarja. Bil je tudi eden izmed tistih, ki so jih preganjale avstrijske oblasti še kot srednješolca radi veleizdaje. Njegov prijatelj Pavel Karlin je sedaj njegove pesmi uredil, jim napisal lep uvod in jih s pesnikovo sliko vred izdal pri Tiskovni zadrugi. Toplo jih priporočamo. Naročajo se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica, nasproti Glavne pošte.

x Fran Erjavec: Zbrani spisi za mladino. Priredila Fran Erjavec in Pavel Flere. Z risbami okrasil Fran Podrekar. V Ljubljani 1921. Tiskala, izdala in založila Učiteljska tiskarna. Strani LXL—496. Cena 28 dinarjev. — Za Levstikovimi izbranimi spisi za mladino smo dobili sedaj Erjavčeve izbrane spise za mladino kot V. zvezek edicije »Slovenski pesniki in pisatelji«, ki jo prirejata in urejajeta Fr. Erjavec in Pavel Flere. V skromni naši mladinski literaturi bo tvorila ta zbirka, ilustrirana od najboljših naših umetnikov, gotovo prvo mesto, saj nam obeta podati izbor najboljšega in najlepšega, kar so napisali za mladino doslej prvi naši pesniki in pisatelji. In med temi našimi klasiki je morda napisal zlasti Erjavec, ta pri nas dosedaj nedosežni opisovalec narave, kar bi morala mladina s pridom in z užitkom čitati zopet in zopet. Ne moremo se tedaj čuditi razmeroma velikemu obsegu knjige, saj bi bilo škoda izpuščati vsake vrste. Knjiga je razdeljena: 1. v obsežni in dosedaj najizjemnejši življenjepisi, 2. Andersenove pravljice, 3. povesti, 4. potopise, 5. slike iz narave, 6. iz domačih in tujih živali v podobah, 7. tolmač. Tako tvori knjiga na eni strani popolno sliko pisateljevega dela, na drugi strani pa res sočno in prvovrstno mladinsko čtivo, ki ga naši mladinci še vedno tako manjka. Elegantno in razkošno opremljene knjige bodo primerne zlasti za darila, zato upamo, da ne bo manjkala v nobeni knjižnici in v nobeni hiši.

Kino.

1. mariborski bioskop. Danes v sredo, v četrtek in petek se predvaja 4. epoha »Misterijev Newyorka«. Glavne točke so: »Mož z rdečo ruto«, »Hiša strahu«, »Tajnost prstana« in »Zračni pirati«. V soboto pričinja 5. epoha. Mestni kino. »Saetta proti Gollatu«, pustolovščina v 4 čilih, se predvaja v torek, sredo in četrtek.

Podpirajte Jug. Matico!

Gospodarstvo.

g Konzularna viza na izvoz blaga v Italijo odpravljena. Veterinarski oddelek poljedeljskega ministrstva razglasuje v »Službenih Novinah« z dne 9. decembra 1921, da je italijansko ministrstvo notranjih zadev izdalo na redbo, da konzularno vidiranje spričeval o izvozu za pošiljatve mesa iz naše države v Italijo niso več potrebna. Trgovska in obrtniška zbornica opo-

zarja na ta razglas vse zainteresirane kroge.

BORZA 13. DECEMBRA.

Curli, devize: Berlin 3, Newyork 5.16. London 21.40, Pariz 41. Milan 23. Praga 6.10. Budimpešta 0.70. Zagreb 2. Varšava 0.16. Dunaj 0.18. dunajske žigosane krone 0.10.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Mala oznanila.

Odgojiteljica se išče k trg. rodbini na provinci. Podrobne ponudbe do 16. decembra pod »Vestna« na upravo tega lista. 1996

Proda se 1 antična pisalna miza, 1 veliko ogledalo, 2 mizi, 2 fotelje. Vpraša se pri upravnistvu »Tabora«. 1994

Razprodaja prlov (serviet), praktičnih za brivce, suka ter ravnovrstnega blaga. Nabergoj, Maribor, Slovenska ulica št. 12. 1995

V St. Jurju ob Pesnici se proda lepo posestvo, obsega: joče vinograd, sadonosnik, nekaj njiv in gozd z vsem inventarjem, vinom in sadjem. Natančne informacije pri Antolici, Maribor, Cvetlična ulica št. 13, II. levo. 1993

Nogavice se plečejo nove in dopletajo stare po nizki ceni. Stroja pletarna M. Vejak, Vetrinjska ul. 17. 4882

Mariborska tiskarna d. d. proda razne lesene zaboje in različni ovojni papir po jako ugodni ceni.

Lepa in praktična božična darila

okraske za bož. drevo

priporočata

Báloh & Rosina MARIBOR, Grajski trg.

Pozor!

Priporočam vsem velece-njenim trgovcem in odjemalcem prvovrstno blago za Božič

medenjake vseh vrst, peciva, božične sveče, bele in barvane, kakor tudi razne druge sveče po starih nizkih cenah. Zahtevajte cenike! 1612

FRAN CIVILAK

Slov. Bistrica.

Gorenjski fantje, zberite se „pri Katri iz Vrbe“ sem pa tam; „Rotovška klet“, kjer čaj kuha se, da spoznamo se, bratje, kot na dlan.

Polde.

TRGOVINA

emajlove, steklene, porcelanaste in majolične posode, se priporočajo p. n. občinstvu.

NA DROBNO! 1797

NA DEBELO!

ALBERT VICEL, Maribor, Glavni trg 5.

Velika kavarna.

Torek!

13. dec.

Torek!

ELITNI KONCERT

povečanega orkestra

prof. Kubičeka.

Posebni program.

Kelc Jakob, Maribor

Stolna ulica.

Krojaški atelje za gospode, dame in uniforme.

Točna postrežba! 1796 Solidna cena!

Singer Singer Singer Singer

šivalni stroji

šivanke

nadomestni deli

strojno olje.

Velika pošiljatev iz Amerike despete. Dobi se samo v naši podružnici

Singer šiv. stroji Bourne & Co. Newyork

podružnica Maribor, začasno Dravska ulica 10.

Ugodni plačilni pogoji na obroke.

Medić, Rakovec & Zankl d. z o. z. Ljubljana

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana.

Skladišče: Novisad.

Brzjav: Meraki Ljubljana.

Telefon 64.

Gospodsk. ul. Podružnica Maribor. Šolska ulica

Emajlni laki.

Pravi firnež.

Barva za pode.

Priznana najboljša in zanestljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karboline, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti. 1337

„MERA KL“ lak za pode. „MERA KL“ linoleum lak za pode. „MERA KL“ emajlni lak. „MERA KL“ brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!